Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

PROTMŪŠIS

SUŽINOK | VEIK | DALINKIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

LIETUVOS VYSTOMASIS BENDRADARBIAVIMAS

Nacionalinė Nevyriausybinių Vystomojo Bendradarbiavimo Organizacijų Platforma

KURK DARNIĄ EUROPĄ VISIEMS

Darnaus
Vystymosi Tikslu
savaitė 2019

1 etapas

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

1 KLAUSIMAS

Kuriai organizacijai priklauso šis logotipas?

A) Greenpeace

B) Jungtinių Tautų Bendroji Klimato Kaitos konvencija

C) World Wildlife Fund (Pasaulio gamtos fondas)

D) Rainforest alliance (Atogrąžų miškų sąjunga)

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

2 KLAUSIMAS

Kuris žemynas patiria daugiausia klimato katastrofų?

A) Afrika

B) Azija

C) Pietų Amerika

D) Šiaurės Amerika

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

3 KLAUSIMAS

Kokie žmonių veiksmai lemia sparčiausią bioįvairovės pasaulyje nykimą?

A) Kasyba, infrastruktūros vystymas

B) Brakonieriavimas

C) Užtvankų statymas ir vandens tarša

D) Miškų naikinimas

E) Visi paminėtieji

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

4 KLAUSIMAS

Ši 1986 m. įvykusi katastrofa sukėlė tokio milžiniško masto taršą, jog pavojus teritorijoje tvyro ir iki šiol: žemė užteršta ir negyvenama, dirvožemyje užsilikusios medžiagos nuodija gyvūnus, kurie minta ten užaugusiais grybais ir augalais. Šiais metais Amerikoje kilo iniciatyva priminti pasauliui apie šią tragiško masto taršą per meninę formą.

Apie kokį įvykį čia kalbama?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

5 KLAUSIMAS

Sakyti, kad šis Artimųjų Rytų regione esantis ežeras miršta, yra ganėtinai sarkastiška žinant jo pavadinimą. Vis dėlto kasmet jis nusenka net po metrą, o ežero gelbėjimo misijos planuojamos jau dešimtmečius.

Apie kokį ežerą čia kalbama?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

6 KLAUSIMAS

Kas sieja šiuos paveikslėlius?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

7 KLAUSIMAS

Kuris iš išvardintų klimato kaitos padarinių nėra tiesiogiai aktualus Lietuvai?

A) Klimato pabėgėlių ir migrantų judėjimas

B) Kylantis jūros lygis

C) Konfliktai dėl pagrindinių žmogiškųjų išteklių (pvz. maistas ir vanduo) trūkumo

D) Grėsmė bioįvairovei ir gamtinėms buveinėms

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

8 KLAUSIMAS

Vandenyno druskingumo pokyčiai gali nurodyti pokyčius:

A) Vandenynų cirkuliacijoje

B) Žemės vandenų cikle

C) Klimato kaitoje

D) Visi variantai teisingi

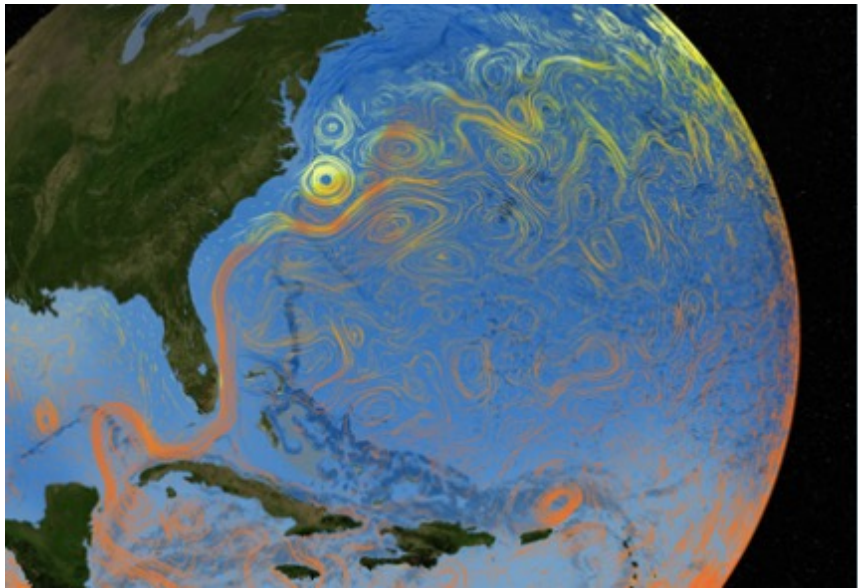

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

9 KLAUSIMAS

Kokiame Lietuvos rajone 2016 m. buvo atidarytas didžiausias vėjo jėgainių parkas Baltijos šalyse?

A) Tauragės raj.

B) Vilniaus raj.

C) Marijampolės raj.

D) Kėdainių raj.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

10 KLAUSIMAS

Kuris iš šių variantų, pagal 2017 m. Aplinkos Apsaugos Agentūros duomenis, **nėra** vienas **trijų** didžiausių teršalų šaltinių Lietuvoje?

A) Naftos perdirbimo sektorius
B) Kelių transportas
C) Upių laivai
D) Kuro deginimas namų ūkiuose

Darnaus
Vystymosi Tikslų
savaitė 2019

1 ETAPO ATSAKYMAI

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

1 KLAUSIMAS

Kuriai organizacijai priklauso šis logotipas?

A) Greenpeace

B) Jungtinių Tautų Bendroji Klimato Kaitos konvencija

C) World Wildlife Fund (Pasaulio gamtos fondas)

D) Rainforest alliance

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

2 KLAUSIMAS

Kuris žemynas patiria daugiausia klimato katastrofų?

A) Afrika

B) Azija

C) Pietų Amerika

D) Šiaurės Amerika

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

3 KLAUSIMAS

Kokie žmonių veiksmai lemia sparčiausią bioįvairovės pasaulyje nykimą?

A) Kasyba, infrastruktūros vystymas

B) Brakonieriavimas

C) Užtvankų statymas ir vandens tarša

D) Miškų naikinimas

E) Visi paminėtieji

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

4 KLAUSIMAS

Ši 1986 m. įvykusi katastrofa sukėlė tokio milžiniško masto taršą, jog pavojus teritorijoje tvyro ir iki šiol: žemė užteršta ir negyvenama, dirvožemyje užsilikusios medžiagos nuodija gyvūnus, kurie minta ten užaugusiais grybais ir augalais. Šiais metais Amerikoje kilo iniciatyva priminti pasauliui apie šią tragiško masto taršą per meninę formą.

Apie kokį įvykį čia kalbama?

Teisingas atsakymas:
Černobylio atominės elektrinės avarija

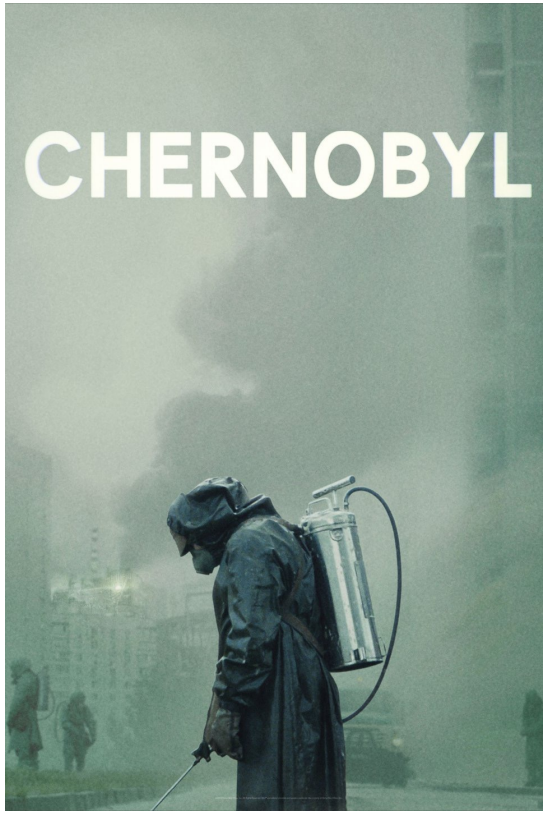

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

5 KLAUSIMAS

Sakyti, kad šis Artimųjų Rytų regione esantis ežeras miršta, yra ganėtinai sarkastiška žinant jo pavadinimą. Vis dėlto kasmet jis nusenka net po metrą, o ežero gelbėjimo misijos planuojamos jau dešimtmečius.

Apie kokį ežerą čia kalbama?

Teisingas atsakymas:
NEGYVOJI JŪRA

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

6 KLAUSIMAS

Teisingas atsakymas:
AMAZONĖS DRĖGNIEJI MIŠKAI

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

7 KLAUSIMAS

Kuris iš išvardintų klimato kaitos padarinių nėra tiesiogiai aktualus Lietuvai?

A) Klimato pabėgėlių ir migrantų judėjimas
B) Kylantis jūros lygis
C) Konfliktai dėl pagrindinių žmogiškųjų išteklių (pvz. maistas ir vanduo) trūkumo
D) Grėsmė bioįvairovei ir gamtinėms buveinėms

Nors Lietuva ir patiria tam tikras klimato kaitos pasekmes, tačiau kol kas ji nekelia didelės grėsmės žmonių pagrindiniams žmogiškiesiems ištekliams tokiems kaip maistas ar vanduo – jų Lietuvoje, kitaip nei daugelyje besivystančių pasaulio regionų, yra užtektinai.

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

8 KLAUSIMAS

Vandenyno druskingumo pokyčiai gali nurodyti pokyčius:

A) Vandenynų cirkuliacijoje
B) Žemės vandenų cikle
C) Klimato kaitoje
D) Visi variantai teisingi

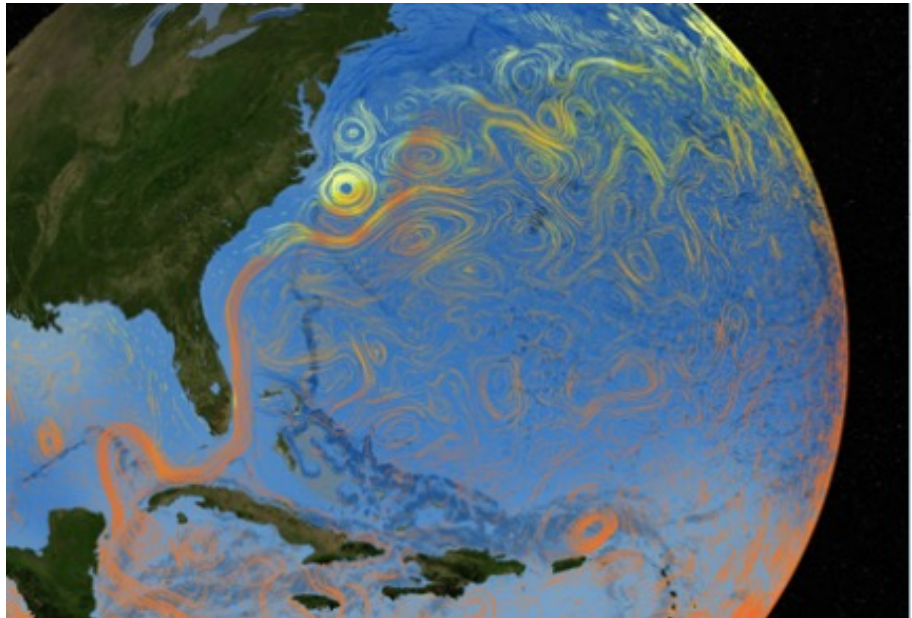

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

9 KLAUSIMAS

Kokiame Lietuvos rajone 2016 m. buvo atidarytas didžiausias vėjo jėgainių parkas Baltijos šalyse?

A) Tauragės raj.

B) Vilniaus raj.

C) Marijampolės raj.

D) Kėdainių raj.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

10 KLAUSIMAS

Kuris iš šių variantų, pagal 2017 m. Aplinkos Apsaugos Agentūros duomenis, **nėra** vienas **trijų** didžiausių teršalų šaltinių Lietuvoje?

A) Naftos perdirbimo sektorius
B) Kelių transportas
C) Upių laivai
D) Kuro deginimas namų ūkiuose

Darnaus
Vystymosi Tikslu
savaitė 2019

2 ETAPAS

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

1 KLAUSIMAS

Kuris iš čia išvardintų variantų yra šiltnamio efekto dujos?

A) CO_2
B) CH_4
C) N_2O
D) Vandens garai
E) Visi variantai teisingi

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

2 KLAUSIMAS

Ši Atlanto vandenyno baseinui priklausanti sala pasaulio akyse yra matoma kaip pasmerkta „skurdo spąstų“ likimui. 2010 m. ši valstybė patyrė milžiniško masto žemės drebėjimą, palikusį 14 milijardų dolerių vertės žalą. Apie kurią valstybę čia kalbama?

A) Farerų salos

B) Trinidadas ir Tobagas

C) Haitis

D) Bahamai

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

3 KLAUSIMAS

Ši Estijoje sukurta idėja greitai išplito po visą pasaulį, o Lietuva buvo viena pirmųjų prisijungusių prie šios misijos 2008 m. Ši idėja yra vienas didžiausių renginių mūsų šalyje, kuris kartu ne tik rūpinasi grėsmėmis aplinkai, bet ir skatina pilietiškumo jausmą.

Apie kokią iniciatyvą čia kalbama?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

4 KLAUSIMAS

Ši valstybė išmeta daugiausia CO_2 dujų pasaulyje, šiuo metu yra pagrindinė klimato kaitos derybininkė ir viena didžiausių investuotojų į atsinaujinančią energiją. Joje kasmet įvyksta apie 80 tūkst. visuomenės streikų, susijusių su klimato kaita.

Kokia tai valstybė?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

5 KLAUSIMAS

Kas ši nuotraukoje pavaizduota mergaitė, kokį judėjimą ji įkvėpė ir kokiu svarbiu momentu šis kadras užfiksuotas?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

6 KLAUSIMAS

Kurio žemės ploto ledyno tirpimas gali paveikti Žemės sukimąsi?

A) Grenlandijos

B) Antarktidos

C) Abiejų

D) Nei vieno, tirpstantys ledynai negali pakeisti Žemės sukimosi

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

7 KLAUSIMAS

Klimato pabėgėliai (migrantai) yra tie žmonės, kurie yra priversti palikti savo gyvenamąją vietą dėl staigių ar ilgalaikių savo aplinkos klimato pokyčių. Tokie klimato kaitos padariniai kaip kylantis vandens lygis, potvyniai, badas, sausros, uraganai ir dykumėjimas verčia šiuos žmones judėti.

Jungtinių Tautų apskaičiavimais, kiek žmonių iki 2050 m. dėl klimato kaitos padarinių turės palikti savo namus?

A) 250 mln.
B) 40 mln.
C) 600 mln.
D) 100 mln.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

8 KLAUSIMAS

Jeigu panaikintume atmosferos natūralų šiltnamio efektą, Žemės temperatūra būtų:

A) nuo 6 iki 11 laipsnių Celsijaus šiltesnė
B) nuo 17 iki 22 laipsnių Celsijaus šiltesnė
C) nuo 6 iki 11 laipsnių Celsijaus šaltesnė
D) nuo 28 iki 33 laipsnių Celsijaus šaltesnė

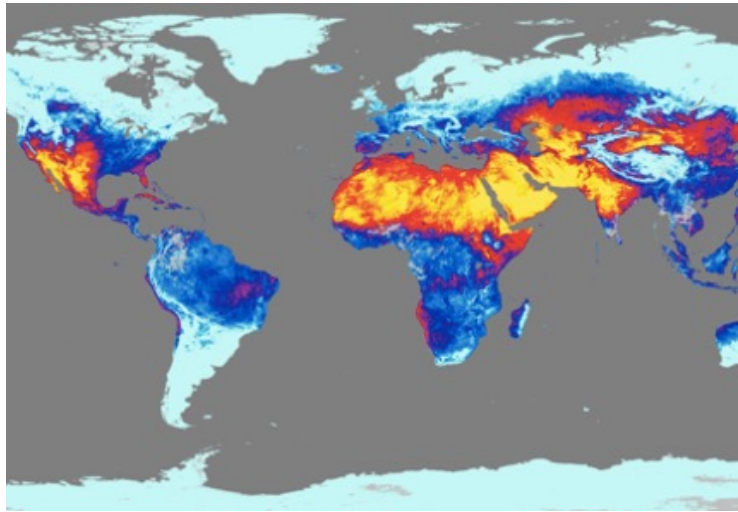

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

9 KLAUSIMAS

Šis reiškinys Galapagų salose ir Pietų Amerikos pakrantėje sukelia didelį kiekį kritulių, tuo tarpu pietryčių Azijoje pasireiškia sausromis, miškų gaisrais bei nederliaus metais. Kaip vadinamas šis vandenyno srovių pasireiškimas?

A) Madden–Julian judėjimai
B) El Nino
C) Šiaurės Ramiojo Vandenyno Žiedo Sukimasis (*angl. NPGO*)

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

10 KLAUSIMAS

Miestuose gyvena daugiau nei pusė pasaulio populiacijos. Negana to, Jungtinių Tautų duomenimis šis procentas 2050 m. bus išaugęs iki 67 %. Miestai, būdami pagrindiniai žmogaus veiklos centrai, yra vieni didžiausių taršos šaltinių.

Kurią dalį viso Žemės paviršiaus užima miestai ir miestų zonos?

A) 3%

B) 6%

C) 34%

D) 68%

Darnaus
Vystymosi Tikslų
savaitė 2019

2 ETAPO ATSAKYMAI

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

1 KLAUSIMAS

Kuris iš čia išvardintų variantų yra šiltnamio efekto dujos?

A) CO_2
B) CH_4
C) N_2O
D) Vandens garai
E) Visi variantai teisingi

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

2 KLAUSIMAS

Ši Atlanto vandenyno baseinui priklausanti sala pasaulio akyse yra matoma kaip pasmerkta „skurdo spąstų“ likimui. 2010 m. ši valstybė patyrė milžiniško masto žemės drebėjimą, palikusį 14 milijardų dolerių vertės žalą. Apie kurią valstybę čia kalbama?

A) Farerų salos

B) Trinidadas ir Tobagas

C) Haitis

D) Bahamai

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

3 KLAUSIMAS

Ši Estijoje sukurta idėja greitai išplito po visą pasaulį, o Lietuva buvo viena pirmųjų prisijungusių prie šios misijos 2008 m. Ši idėja yra vienas didžiausių renginių mūsų šalyje, kuris kartu ne tik rūpinasi grėsmėmis aplinkai, bet ir skatina pilietiškumo jausmą.

Apie ką čia kalbama?

Teisingas atsakymas: „Darom" arba „Let's do it World" – tarptautinė organizacija, kuri vienija 113 pasaulio valstybių. Idėjos autoriai – estai, tačiau Lietuva buvo, viena iš pirmųjų šalių, kuri prisijungė prie šio judėjimo. DAROM akcija yra vienas didžiausių renginių Lietuvoje, kuris atkreipia dėmesį ne tik į aplinkosaugos problemas Lietuvoje ir visame pasaulyje, bet skatina savanorystės, socialinio atsakingumo ir pilietiškumo jausmus.

Darom

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

4 KLAUSIMAS

Ši valstybė išmeta daugiausia CO_2 dujų pasaulyje, šiuo metu yra pagrindinė klimato kaitos derybininkė ir viena didžiausių investuotojų į atsinaujinančią energiją. Joje kasmet įvyksta apie 80 tūkst. visuomenės streikų, susijusių su klimato kaita.

Kokia tai valstybė?

Teisingas atsakymas: KINIJA

Skaičiuojant bendrą emisijų kiekį Kinija išlieka didžiausia teršėja, bet matuojant emisijų kiekį vienam gyventojui ją smarkiai lenkia JAV. Dėl didelio Kinijos miestų užterštumo visuomenė aktyviai dalyvauja protestuose ir reikalauja žalesnės politikos. Ir nors Kinija dar vis išlieka didžiausia teršėja ir jos ekonomika labai priklauso nuo iškasamos anglies, ji sparčiai investuoja ir į atsinaujinančios energijos šaltinius. Negana to, kai JAV pasitraukė iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo, Kinija perėmė šį klimato derybų lyderystės vaidmenį.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

5 KLAUSIMAS

Kas ši nuotraukoje pavaizduota mergaitė, kokį judėjimą ji įkvėpė ir kokiu svarbiu momentu šis kadras užfiksuotas?

Teisingas atsakymas: nuotraukoje užfiksuota 16–etė švedė klimato aktyvistė **Greta Thunberg**. Mergaitė išgarsėjo tuo, jog užuot ėjusi į mokyklą penkiolika dienų praleido sėdėdama priešais Švedijos parlamentą protestuodama prieš valstybės neveiklumą kovojant su klimato kaita. Jos įkvėptas judėjimas "**Fridays for Future**" pasklido po visą pasaulį bei suvienijo tūkstančius jaunų protestuotojų. Nuotraukoje užfiksuotas momentas – rugpjūčio pabaigoje Greta **nulinės emisijos jachta plaukė per Atlanto vandenyną** – tokiu būdu ji nusprendė pasiekti Niujorke rugsėjį vyksiančią klimato kaitos konferenciją „Climate Action Summit“ aplinkai nežalingu keliavimo būdu.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

6 KLAUSIMAS

Kurio žemės ploto ledyno tirpimas gali paveikti Žemės sukimąsi?

A) Grenlandijos

B) Antarktidos

C) Abiejų

D) Nei vieno, tirpstantys ledynai negali pakeisti Žemės sukimosi

Kai Grenlandijos ir Antarktidos ledas tirpsta, vanduo subėga į vandenynus. NASA palydovai rodo, jog šie didžiuliai kiekiai vandens keičia masės pasiskirstymą Žemės paviršiuje. Šitaip besikeičiantys masės centrai keičia ir Žemės sukimąsi.

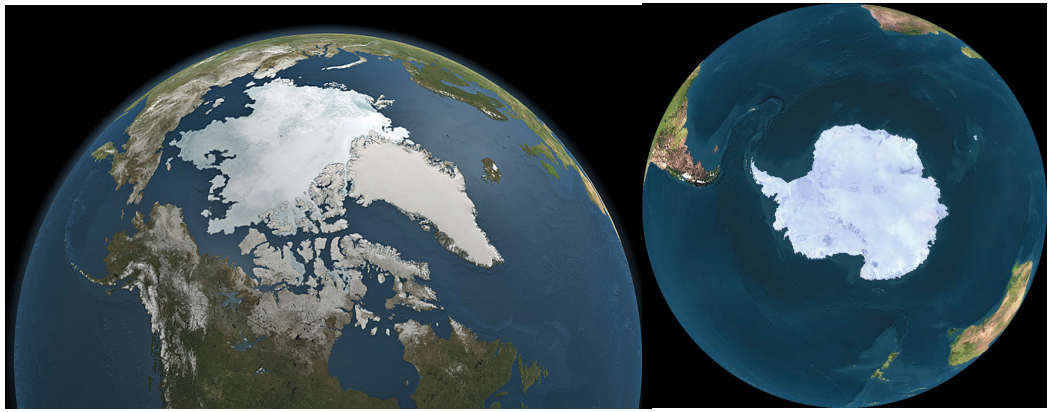

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

7 KLAUSIMAS

Klimato pabėgėliai (migrantai) yra tie žmonės, kurie yra priversti palikti savo gyvenamąją vietą dėl staigių ar ilgalaikių savo aplinkos klimato pokyčių. Tokie klimato kaitos padariniai kaip kylantis vandens lygis, potvyniai, badas, sausros, uraganai ir dykumėjimas verčia šiuos žmones judėti.

Jungtinių Tautų apskaičiavimais, kiek žmonių iki 2050 m. dėl klimato kaitos padarinių turės palikti savo namus?

A) 250 mln.
B) 40 mln.
C) 600 mln.
D) 100 mln.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

8 KLAUSIMAS

Jeigu panaikintume atmosferos natūralų šiltnamio efektą, o visa kita liktų taip pat, Žemės temperatūra būtų:

A) nuo 6 iki 11 laipsnių Celsijaus šiltesnė
B) nuo 17 iki 22 laipsnių Celsijaus šiltesnė
C) nuo 6 iki 11 laipsnių Celsijaus šaltesnė
D) nuo 28 iki 33 laipsnių Celsijaus šaltesnė

Teisingas atsakymas: D
Šiltnamio efektas yra natūraliai vykstantis fizikinis procesas, šildantis Žemės paviršių su energija gaunama iš atmosferos. Be šio efekto, Žemės paviršiaus vidutinė temperatūra būtų gerokai šaltesnė.

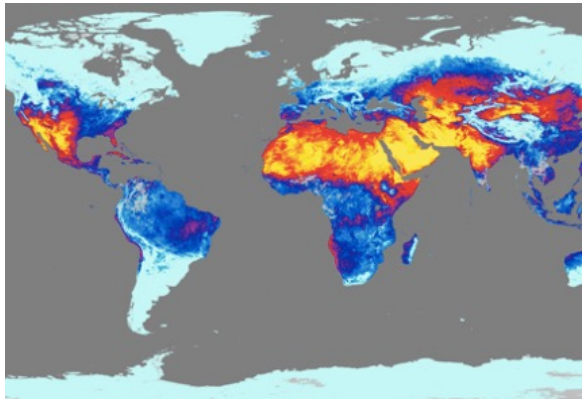

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

9 KLAUSIMAS

Šis reiškinys Galapagų salose ir Pietų Amerikos pakrantėje sukelia didelį kiekį kritulių, tuo tarpu pietryčių Azijoje pasireiškia sausromis, miškų gaisrais bei nederliaus metais. Kaip vadinamas šis vandenyno srovių pasireiškimas?

A) Madden–Julian judėjimai

B) El Nino

C) Šiaurės Ramiojo Vandenyno Žiedo Sukimasis (*angl. NPGO*)

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

10 KLAUSIMAS

Miestuose gyvena daugiau nei pusė pasaulio populiacijos. Negana to, Jungtinių Tautų duomenimis šis procentas 2050 m. bus išaugęs iki 67%. Miestai, būdami pagrindiniai žmogaus veiklos centrai, yra vieni didžiausių taršos šaltinių.

Kurią dalį viso Žemės paviršiaus užima miestai ir miestų zonos?

- **3%**
- 6%
- 34%
- 68%

Darnaus
Vystymosi Tikslu
savaitė 2019

3 ETAPAS

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

1 KLAUSIMAS

Kas buvo nutarta 2015 m. Paryžiaus klimato kaitos susitarime?

A) Neleisti Žemės temperatūrai pakilti 2°C lyginant su rodikliais iki pramonės revoliucijos ir apriboti temperatūros padidėjimą iki 1,5°C

B) Visoms valstybėms 100 % pereiti prie atsinaujinančios (vėjo, saulės, vandens ir kt.) energijos

C) Imtis veiksmų, kad pasaulio vandens lygis nepakiltų daugiau nei 2 metrų

D) Iki 2030 m. sustabdyti klimato kaitą ir išspręsti jos padarinius

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

2 KLAUSIMAS

Žemės pereikvojimo diena – diena metuose, kai žmonija išeikvoja daugiau vandens, dirvožemio ir oro išteklių nei Žemė gali pagaminti per vienerius metus. Žmonija nuo tos dienos pradeda gyventi „į skolą“. 2019 m. ši diena buvo liepos 29 d.

Kurią metų dieną, pagal oficialius paskaičiavimus, ši Žemės pereikvojimo diena ateitų, jei visa žmonija gyventų ir vartotų kaip statistinis lietuvis?

A) Liepos 15 d.

B) Rugpjūčio 8 d.

C) Balandžio 17d.

D) Lapkričio 21 d.

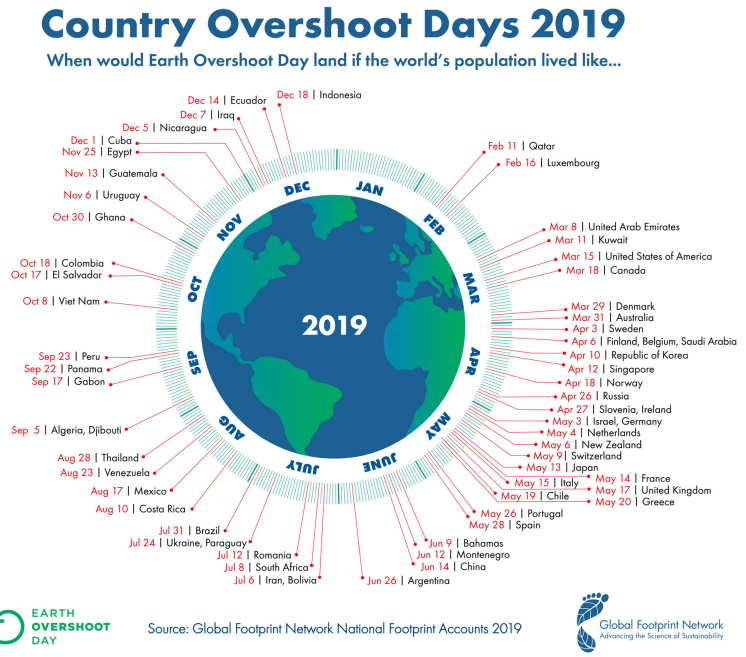

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

3 KLAUSIMAS

Ši upė, tekanti Azijoje, yra laikoma viena mistiškiausių pasaulyje upių. Joje dėl svarbių religinių įsitikinimų kas kelerius metus išsimaudo virš 40 mil. žmonių. Visgi, ceremonijų metu žmonės smarkiai teršia upę. Prie taršos milžiniškais mastais prisideda ir kasdienė žmonių buitis – vystyklų plovimas upėje, šiukšlių išmetimas. Koliforminių bakterijų kiekis daugelyje upės vietų gerokai viršija leistinas normas. Tarša skatina choleros, hepatito, vidurių šiltinės, dizenterijos plitimą. Šios ligos kiekvienais metais tampa daugiau nei trečdalio mirčių priežastimi šalies gyventojams.

Apie kokią upę čia kalbama?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

4 KLAUSIMAS

Vidutinei Žemės temperatūrai kylant, kartu auga ir planetai gresiančių problemų skaičius. Viena iš jų – vandens lygio kilimas. Nurodykite **bent tris miestus**, kurie būtų apsemti, jei oro temperatūra pasaulyje pakiltų virš 2 laipsnių Celsijaus.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

5 KLAUSIMAS

Metano dujos sudaro nedidelę dalį visų šiltnamio dujų, tačiau yra labai pavojingos, nes itin gerai sulaiko šilumą. Apie pusė visų šių dujų pagaminama viename konkrečiame sektoriuje, kuris liečia didžiąją dalį žemės gyventojų.

Kokiu būdu prie šių dujų patekimo į atmosferą mažinimo gali prisidėti kiekvienas žmogus?

A) Nusprendęs benzinu varomą automobilį pakeisti elektromobiliu

B) Nusprendęs namuose įsirengti atsinaujinančios energijos jėgainę

C) Nusprendęs sumažinti ar visai atsisakyti mėsos

D) Nuspendęs nevartoti plastikinių produktų

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

6 KLAUSIMAS

Afrikos žemyno visas žemės ūkio sektorius yra itin pažeidžiamas klimato kaitos. Dėl smarkiai išaugusios temperatūros ir didelių kritulių pokyčių Afrikos smulkieji ūkininkai pagamina kur kas mažesnį įvairių kultūrų derlių, taip sutrikdoma visa Afrikos ir tuo pačiu pasaulio maisto grandinė. Viena grūdų kultūra pietinėje Afrikoje yra itin pavojingoje situacijoje, jos derlius mažėja ryškiausiai. Didžiuliam skaičiui šeimų pietinėje Afrikoje ši grūdinė kultūra reikalinga išgyvenimui. Šią grūdinę kultūrą mėgstame ir Lietuvoje. Jos pavadinimas ir prie Trakų esančios su ja susijusios atrakcijos pavadinimas išvertus į anglų kalbą skambėtų taip pat.

Kokia tai grūdinė kultūra?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

7 KLAUSIMAS

Lietuvoje nuo Nepriklausomybės atgavimo miškų kirtimo apimtys išaugo daugiau nei 2 kartus.
Plyni kirtimai – toks medžių kirtimo metodas, kai visi medžiai vienoje vietoje vienu metu yra iškertami.
Plyno kirtimo metu išnaikinamas visas natūralus miškas ir gyvavusios ekosistemos, augalai, sunaikinama gyvūnų, paukščių gyvenamoji vieta, paveikiami vandenys, dirvožemis ir keičiasi vietos mikroklimatas, nebevalomas oras.
Plyni kirtimai tiesiogiai neigiamai veikia 27% į Lietuvos Raudonąją knygą įrašytų gyvūnų rūšių.

2017 m. režisierius Mindaugas Survila, norėdamas atkreipti dėmesį į liūdną miškų Lietuvoje situaciją, sukūrė dokumentinį filmą apie Lietuvos gamtą, sulaukusį didžiulio pripažinimo.

Koks šio filmo pavadinimas?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

8 KLAUSIMAS

X turėtume būti dėkingi už maždaug kas trečią atsikąstą maisto kąsnį pasaulyje.
Dėl klimato kaitos ir žmogaus veiklos **X** skaičius katastrofiškai mažėja, **X** patiria savo gyvenviečių netektį, besikeičiančios temperatūros iškraipo **X** sezoninę veiklą, daug **X** serga ligomis ar užsikrečia infekcijomis. Kai kuriuose regionuose 90% **X** jau yra pradingę.
X turi 16 tūkst. rūšių ir didžiuliais skaičiais yra randama kiekviename žemyne, išskyrus Antarktidą.

Kas yra **X**?

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

9 KLAUSIMAS

Kai kurie stipriausi ir anksčiausi globalinio atšilimo padariniai pasireiškė:

A) Tropikuose

B) Šiaurės platumose

C) Globalinio atšilimo padariniai pasireiškė vienodu stiprumu vienodai visoje planetoje

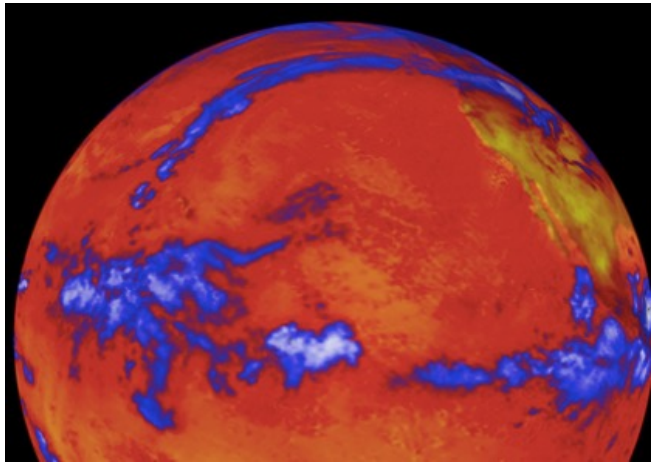

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

10 KLAUSIMAS

Surikiuokite penkias priemones pagal jų efektyvumą sprendžiant klimato kaitą:

A) Valgyti mažiau mėsos ir daugiau augalinės kilmės produktų
B) Pakrantėse įdiegti vėjo energijos jėgaines
C) Atkurti drėgnuosius miškus
D) Suvaldyti ir sugaudyti šaldomąsias dujas, naudojamas šaldytuvuose ir kondicionieriuose
E) Mažinti maisto švaistymą

Darnaus
Vystymosi Tikslų
savaitė 2019

3 ETAPO ATSAKYMAI

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

1 KLAUSIMAS

Kas buvo nutarta 2015 m. Paryžiaus klimato kaitos susitarime?

A) Neleisti Žemės temperatūrai pakilti 2°C lyginant su rodikliais iki pramonės revoliucijos ir apriboti temperatūros padidėjimą iki 1,5°C

B) Visoms valstybėms 100% pereiti prie atsinaujinančios (vėjo, saulės, vandens ir kt.) energijos

C) Imtis veiksmų, kad pasaulio vandens lygis nepakiltų daugiau nei 2 metrų

D) Iki 2030 m. sustabdyti klimato kaitą ir išspręsti jos padarinius

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

2 KLAUSIMAS

Žemės pereikvojimo diena – diena metuose, kai žmonija išeikvoja daugiau vandens, dirvožemio ir oro išteklių nei Žemė gali pagaminti per vienerius metus. Žmonija nuo tos dienos pradeda gyventi „į skolą“. 2019 m. ši diena buvo liepos 29 d.

O kurią metų dieną ši Žemės pereikvojimo diena ateitų, jei visa žmonija gyventų ir vartotų kaip statistinis lietuvis?

A) Liepos 15 d.
B) Rugpjūčio 8 d.
C) Balandžio 17d.
D) Lapkričio 21 d.

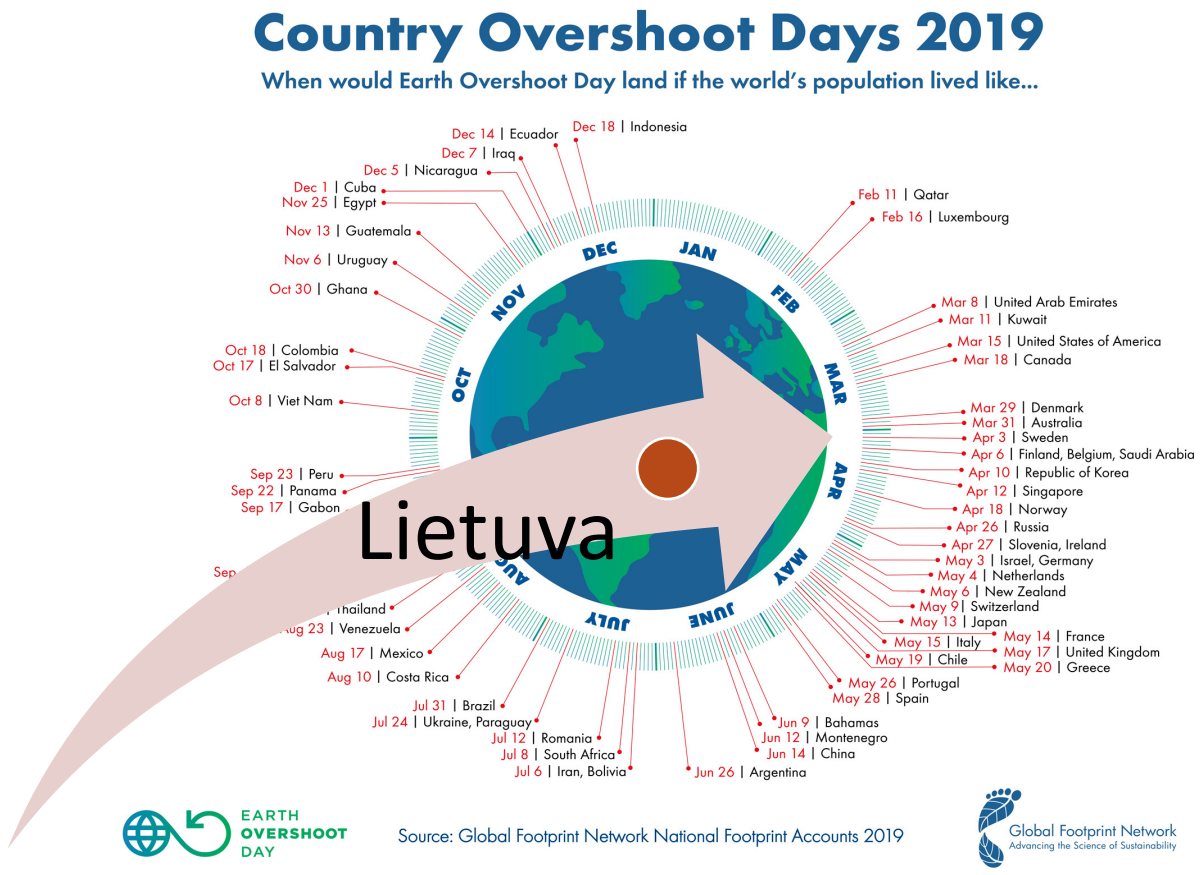

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

3 KLAUSIMAS

Ši upė, tekanti Azijoje, yra laikoma viena mistiškiausių pasaulyje upių. Joje dėl svarbių religinių įsitikinimų kas kelerius metus išsimaudo virš 40 mil. žmonių. Visgi, ceremonijų metu žmonės smarkiai teršia upę. Prie taršos milžiniškais mastais prisideda ir kasdienė žmonių buitis – vystyklų plovimas upėje, šiukšlių išmetimas. Koliforminių bakterijų kiekis daugelyje upės vietų gerokai viršija leistinas normas. Tarša skatina choleros, hepatito, vidurių šiltinės, dizenterijos plitimą. Šios ligos kiekvienais metais tampa daugiau nei trečdalio mirčių priežastimi šalies gyventojams.

Apie kokią upę čia kalbama?

Teisingas atsakymas: Gango upė, tekanti per Indiją ir Bangladešą.

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

4 KLAUSIMAS

2015 m. Paryžiaus konferencijoje dėl klimato kaitos buvo patvirtintas sprendimas pasaulinės temperatūros augimą išlaikyti žemiau 2 laipsnių Celsijaus. Šis susitarimas buvo paremtas daugeliu gresiančių problemų dėl temperatūros šiltėjimo, viena iš jų – vandens lygio kilimas. **Nurodykite bent tris miestus, kurie būtų apsemti, jei oro temperatūra pasaulyje pakiltų virš 2 laipsnių Celsijaus.**

Galimi atsakymo variantai: Bankokas, Džakarta, Hanojus, Hong Kongas, Londonas, Majamis, Manila, Mumbajus, Osaka, Šanchajus, Rio de Žaneiras,

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

5 KLAUSIMAS

Metano dujos sudaro nedidelę dalį visų šiltnamio dujų, tačiau yra labai pavojingos, nes itin gerai sulaiko šilumą. Apie pusė visų šių dujų pagaminama viename konkrečiame sektoriuje, kuris liečia didžiąją dalį žemės gyventojų. Kokiu būdu prie šių dujų patekimo į atmosferą mažinimo gali prisidėti kiekvienas žmogus?

A) Nusprendęs benzinu varomą automobilį pakeisti elektromobiliu

B) Nusprendęs namuose įsirengti atsinaujinančios energijos jėgainę

C) Nusprendęs sumažinti ar visai atsisakyti mėsos

D) Nuspendęs nevartoti plastikinių produktų

Apie pusė visų metano dujų pagaminama gyvulininkystės sektoriuje. Mėsai ir pienui veisiami galvijai į aplinką su išmatomis išleidžia daug metano dujų, todėl sumažinus ar atsisakius mėsos būtų galima sumažinti šių dujų kiekį atmosferoje.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

6 KLAUSIMAS

Afrikos žemyno visas žemės ūkio sektorius yra itin pažeidžiamas klimato kaitos. Dėl smarkiai išaugusios temperatūros ir didelių kritulių pokyčių Afrikos smulkieji ūkininkai pagamina kur kas mažesnį įvairių kultūrų derlių, taip sutrikdoma visa Afrikos ir tuo pačiu pasaulio maisto grandinė. Viena grūdų kultūra X pietinėje Afrikoje yra itin pavojingoje situacijoje, jos derlius mažėja ryškiausiai. Didžiuliam skaičiui šeimų pietinėje Afrikoje ši grūdinė kultūra reikalinga išgyvenimui. Šią grūdinę kultūrą mėgstame ir Lietuvoje. Jos pavadinimas ir prie Trakų esančios su ja susijusios atrakcijos pavadinimas išvertus į anglų kalbą skambėtų taip pat.

Kokia tai grūdinė kultūra?

Teisingas atsakymas: KUKURŪZAS

Kukurūzų labirintas (*ang. maize maze*)

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

7 KLAUSIMAS

Lietuvoje nuo Nepriklausomybės atgavimo miškų kirtimo apimtys išaugo daugiau nei 2 kartus.
Plyni kirtimai – toks medžių kirtimo metodas, kai visi medžiai vienoje vietoje vienu metu yra iškertami.
Plyno kirtimo metu išnaikinamas visas natūralus miškas ir gyvavusios ekosistemos, augalai, sunaikinama gyvūnų, paukščių gyvenamoji vieta, paveikiami vandenys, dirvožemis ir keičiasi vietos mikroklimatas, nebevalomas oras.
Plyni kirtimai tiesiogiai neigiamai veikia 27% į Lietuvos Raudonąją knygą įrašytų gyvūnų rūšių.

2017 m. režisierius Mindaugas Survila, norėdamas atkreipti dėmesį į liūdną miškų Lietuvoje situaciją, sukūrė dokumentinį filmą apie gamtą, sulaukusį didžiulio pripažinimo.

Koks šio filmo pavadinimas?

Teisingas atsakymas: SENGIRĖ

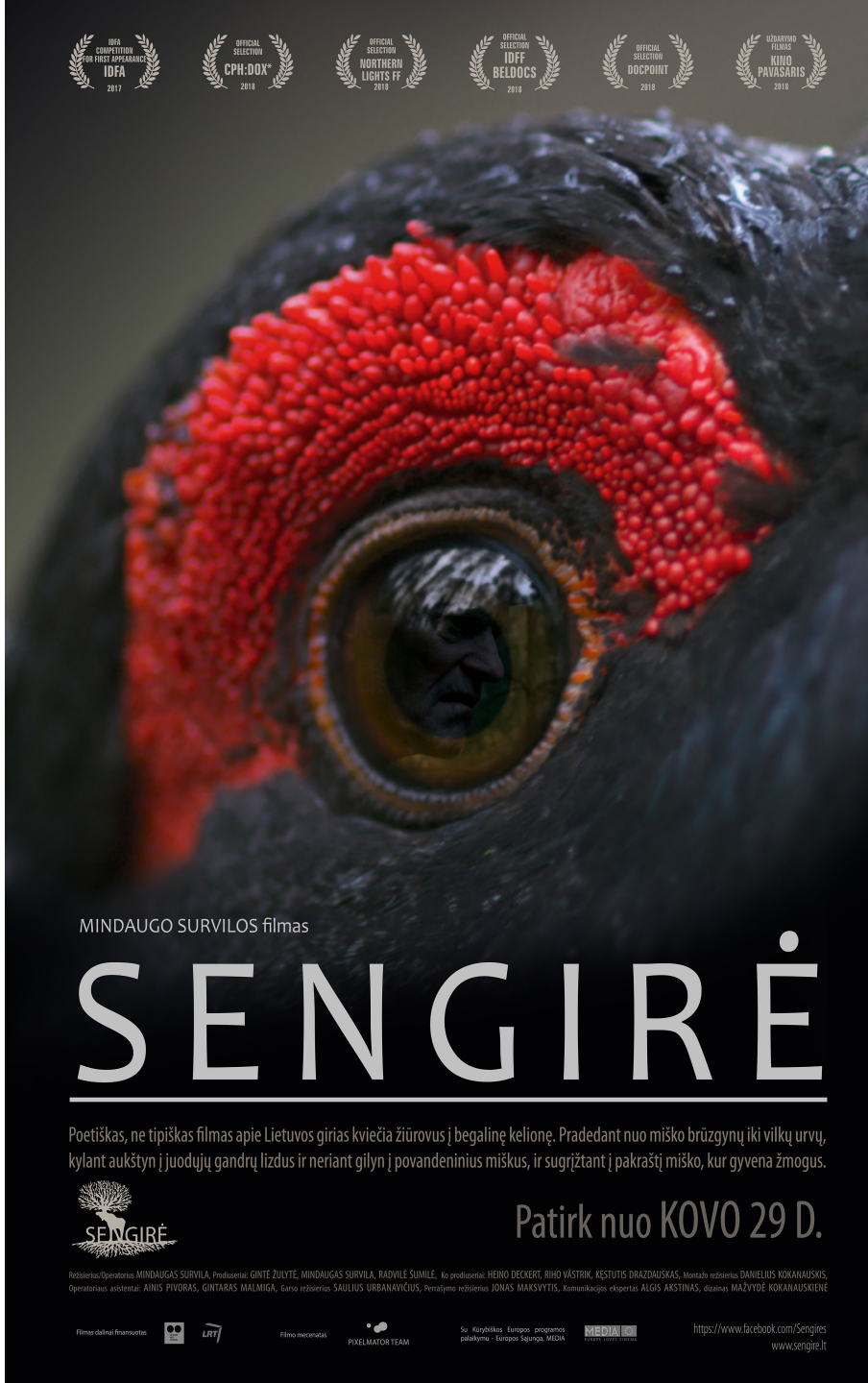

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

8 KLAUSIMAS

X turėtume būti dėkingi už maždaug kas trečią atsikąstą maisto kąsnį pasaulyje.
Dėl klimato kaitos ir žmogaus veiklos **X** skaičius katastrofiškai mažėja, **X** patiria savo gyvenviečių netektį, besikeičiančios temperatūros iškraipo **X** sezoninę veiklą, daug **X** serga ligomis ar užsikrečia infekcijomis. Kai kuriuose regionuose 90 % **X** jau yra pradingę.
X turi 16 tūkst. rūšių ir didžiuliais skaičiais yra randama kiekviename žemyne, išskyrus Antarktidą.

Kas yra **X**?

Teisingas atsakymas: BITĖS

Bitės apdulkina begalę gėlių, vaisių, daržovių ir grūdinių kultūrų augalų visame pasaulyje, todėl yra itin svarbios mitybos grandinėje ir pasaulio bioįvairovėje. Tačiau joms, pradėjusioms sparčiai nykti dėl ne visai aiškių priežasčių, klimato kaita sukelia tik dar didesnį pavojų.

Darnaus Vystymosi Tikslu savaitė 2019

9 KLAUSIMAS

Kai kurie stipriausi ir anksčiausi globalinio atšilimo padariniai pasireiškė:

A) Tropikuose
B) Šiaurės platumose
C) Globalinio atšilimo padariniai pasireiškė vienodu stiprumu vienodai visoje planetoje

Teisingas atsakymas: B
Pagal NASA duomenis, į greičiausiai šylančias žemės vietas yra įtraukiami tokie regionai kaip Aliaska, Grenlandija ir Sibiras. Arkties aplinka yra jautriausia net mažiausiems temperatūros padidėjimams, dėl to tirpsta ledkalniai, ledo lakštai, o tai savo ruožtu sukelia Žemės šviesos atspindėjimo pokyčius. ("albedo").

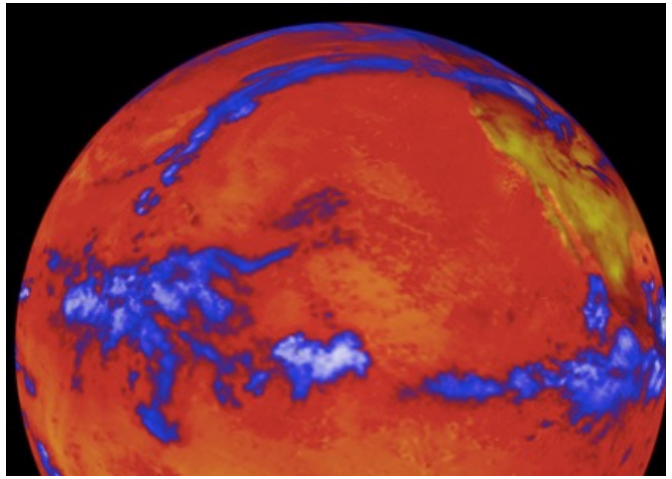

Darnaus Vystymosi Tikslų savaitė 2019

10 KLAUSIMAS

Surikiuokite penkias priemones pagal jų efektyvumą sprendžiant klimato kaitą:

A) Valgyti mažiau mėsos ir daugiau augalinės kilmės produktų = iš kelių išimti 464 mln. **automobilių**

B) Pakrantėse įdiegti vėjo energijos jėgaines = **iš kelių išimti 593 mln. automobilių**

C) Atkurti drėgnuosius miškus = **iš kelių išimti** 429 mln. **automobilių**

D) Suvaldyti ir sugaudyti šaldomąsias dujas, naudojamas šaldytuvuose ir kondicionieriuose = **iš kelių išimti 629 mln. automobilių**

E) Mažinti maisto švaistymą = **iš kelių išimti** 495 **mln. automobilių**

Teisingas atsakymas: D, B, E, A, C

AČIŪ UŽ DALYVAVIMĄ!

LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽSIENIO REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
VYSTOMASIS
BENDRADARBIAVIMAS

Nacionalinė
Nevyriausybinių
Vystomojo
Bendradarbiavimo
Organizacijų
Platforma

KURK
DARNIĄ
EUROPĄ
VISIEMS